

Як покращити механізм субсидії на ЖКП

Захист бідних та енергоефективність

Марта Кузьмин
старший економіст
Центр економічної стратегії
25 травня 2016 р.

1. Механізм субсидій
2. Фактори, на які може впливати уряд
 - Тарифи
 - Соціальні нормативи
 - Доходи людей
 - Розмір обов'язкового платежу
3. Вплив на енергозбереження
 - Монетизація субсидій
 - Обладнання лічильниками

Механізм субсидій

Переваги «нового» механізму субсидій

Де-стимулювання надмірного використання ресурсів

$$\text{Субсидія} = \text{ЖКП} - \text{Д} * \text{ОП}$$

05/15

$$\text{Субсидія} = \text{Т} * \text{Н} - \text{Д} * \text{ОП}$$

ЖКП – фактичний розмір комунальних платежів за попередні 6 місяців

Д – середній дохід за попередні 6 місяців

ОП– обов'язковий платіж, (%)

Т – тарифи на послуги

Н - нормативи споживання послуг, визначені державою

Д - середній дохід за попередні 12 місяців

ОП– обов'язковий платіж, (%)

Переваги «нового» механізму субсидій

Зменшення бюрократії

- Призначається на 1 рік (раніше на 6 місяців), автоматично перераховується на наступний термін
- Мінімум документів: заява та декларація про доходи
- Перевірка достовірності задекларованих доходів здійснюється органами влади без участі заявника
- Скасовуються обмеження майнового стану: 2 помешкання; 2 авто; здача в оренду житла. Виняток: здійснення коштовної покупки (<50 000 грн.)
- Можливість одержувати субсидію при наявності в д/г осіб без офіційної зайнятості без довідки з біржі праці
- Субсидії як для власників, так і для орендарів

Порівняння із старим механізмом

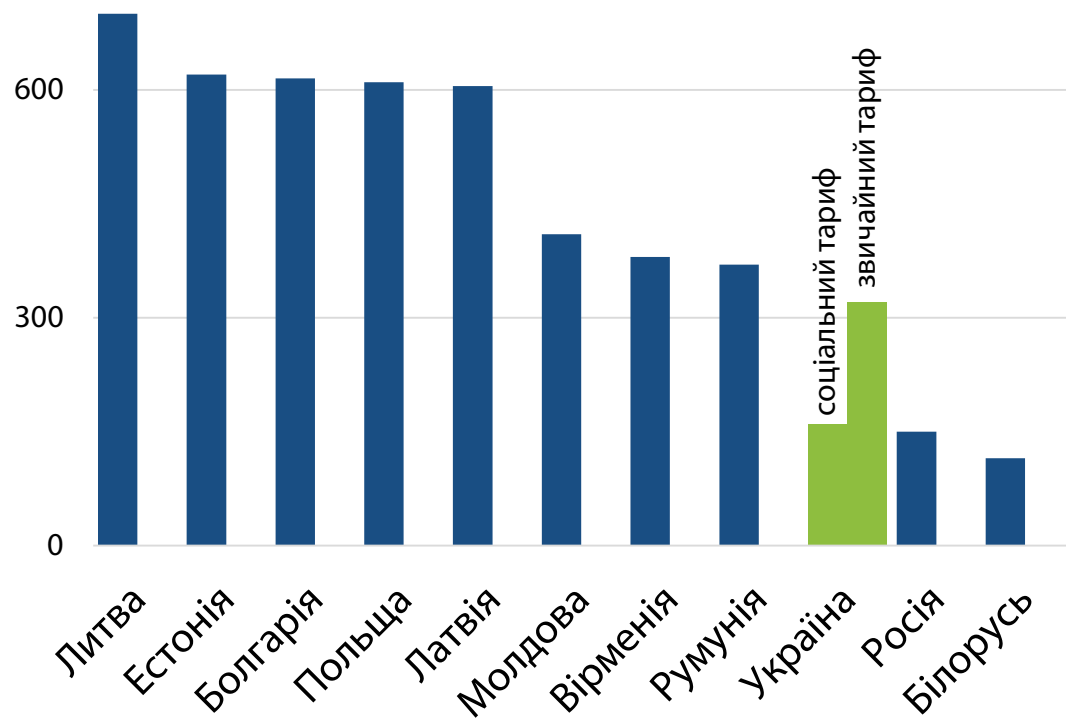

$$\text{Субсидія} = \text{Тарифи} * \text{Н} - \text{Д} * \text{ОП}$$

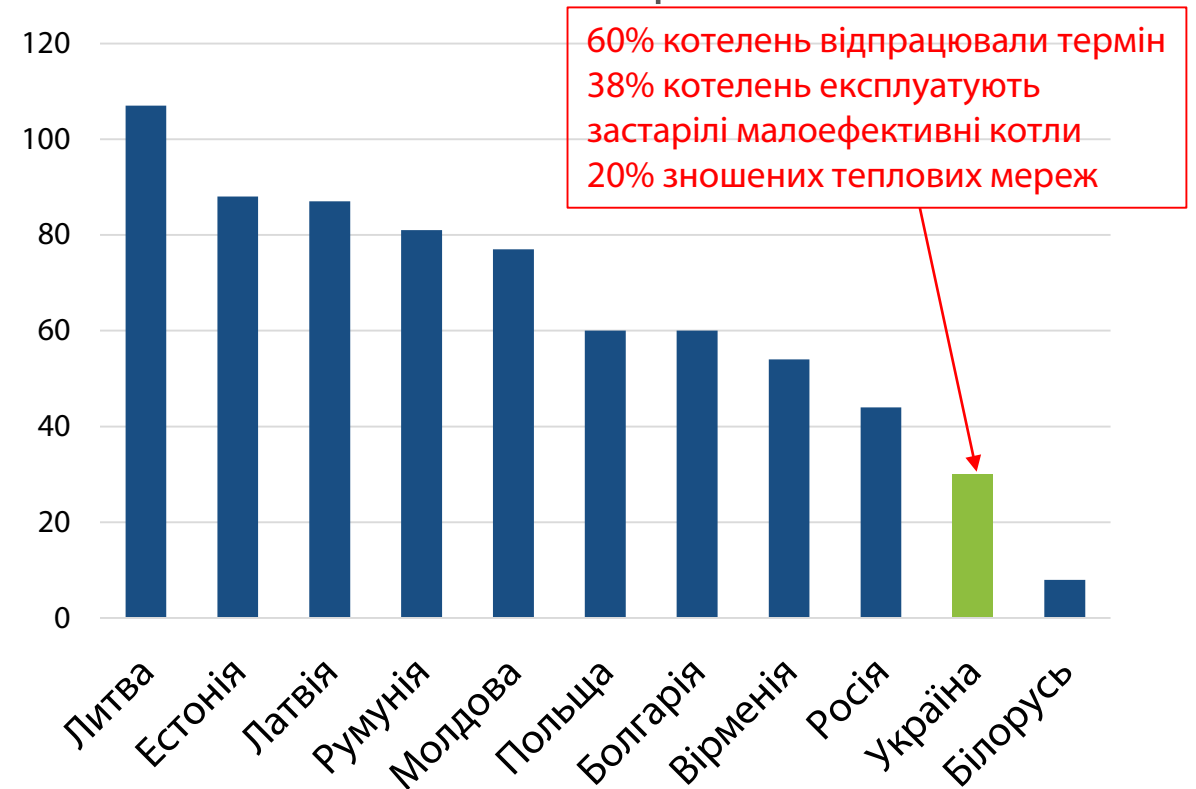
Тарифи на енергоресурси

Потрібно було підняти до ринкових цін

Тарифи на **газ** для населення (\$/тис. м3)

Тарифи на **тепло** для населення (\$/гікакалорій)

Джерело: Меморандум України і МВФ, <http://www.slideshare.net/apizniuk/ss-45758009>

$$\text{Субсидія} = T * \text{Нормативи} - Д * \text{ОП}$$

Методика розрахунку нормативів є непрозорою

Однак свідчить про “щедрість” нормативів

- Формування нормативів на основі даних про фактичне споживання
 - Враховує арбітраж і крадіжки
 - Враховує результати надмірного споживання дешевих ресурсів

Непрямі ознаки “щедрості” нормативів

Нарахований розмір субсидій значно більший від фактично спожитого

Рахунок за газ та послуги з газопостачання за лютий 2016 року			Повідомлення про сплату за газ та послуги з газопостачання за лютий 2016 року	
% 1 - чол	Зареєстровано осіб: 3	Сформовано 13.03.2016	Особовий рахунок	
за оплата по субсидії 465.43 грн.			КС 600	
ФАКТ.: 41411 м. куб. на 16.01.2016				
казання лічильника за лютий 2016 року			241940800015234-621252	
01.02.2016 41620 м. куб.	Переплата станом на 01.02.2016	4869,14	До сплати 0,00 грн	
01.03.2016 41910 м. куб.	Нараховано за ціною 3,600 грн за 02.2016	1044,00	Заповнюється споживачем	
різниця 290 м. куб.	Нараховано за ціною 7,188 грн за 02.2016	0,00	Показання ліч-ка на дату: _____, 2016 р.	
	Пеня за 02.2016	0,00	Показання ліч-ка: _____ м³	
	Перерахунки у 02.2016	0,00	Фактично сплачено _____ грн.	
	Сплачено грошовими коштами у 02.2016	465,43	Заповнюється споживачем	
	Сплачено пільгами, субсидіями у 02.2016	1921,95	Показання ліч-ка на дату: _____, 2016 р.	
	Переплата станом на 29.02.2016	6212,52	Показання ліч-ка: _____ м³	
			Фактично сплачено _____ грн.	

ЗВ "КИЇВОБЛГАЗ ЗБУТ": <http://kvgaszbui.104.ua> КОНТАКТ-ЦЕНТР (044) 394-91-04
 АТ: "Київоблгаз": <http://kv.104.ua> Тел. для надання показань ліч-ка: (044) 364-61-04, E-mail contact@kv.104.ua
 і довідок: , (045-76) 5-48-95

люнок необхідно сплатити в 10-денний термін після його отримання. Рушення терміну сплати, газопостачання може бути припинено. ий рахунок необхідно зберігати протягом 3-х років.

(Підпис споживача) _____

$$\text{Субсидія} = T * H - \text{Дохід} * ОП$$

Легкість адміністрування

vs

Таргетування бідних

Зараз:

- Перевірка офіційних доходів за даними офіційних реєстрів
- Заборона кошовної покупки
- Верифікація

Додаткові пропозиції:

- Перевірка майнового стану
- Фізичний контроль майнового стану субсидіантів
- Доступ до інформації по банківських рахунках

Субсидія = $T * H - Д * \text{Обов'язковий платіж (\%)}$

Обов'язковий платіж в перехідних економіках був на рівні 25%

Східна Німеччина
1991-1992

- тарифи на ЖКП x5
- середнє д/г – **28%**
- бідне д/г – **20%**

Киргизстан
23% + електрика

Угорщина, м.Сольнок
35%

WB: max =

25%

Чехія
Румунія
Вірменія
Азербайджан
Грузія
Молдова
Узбекистан

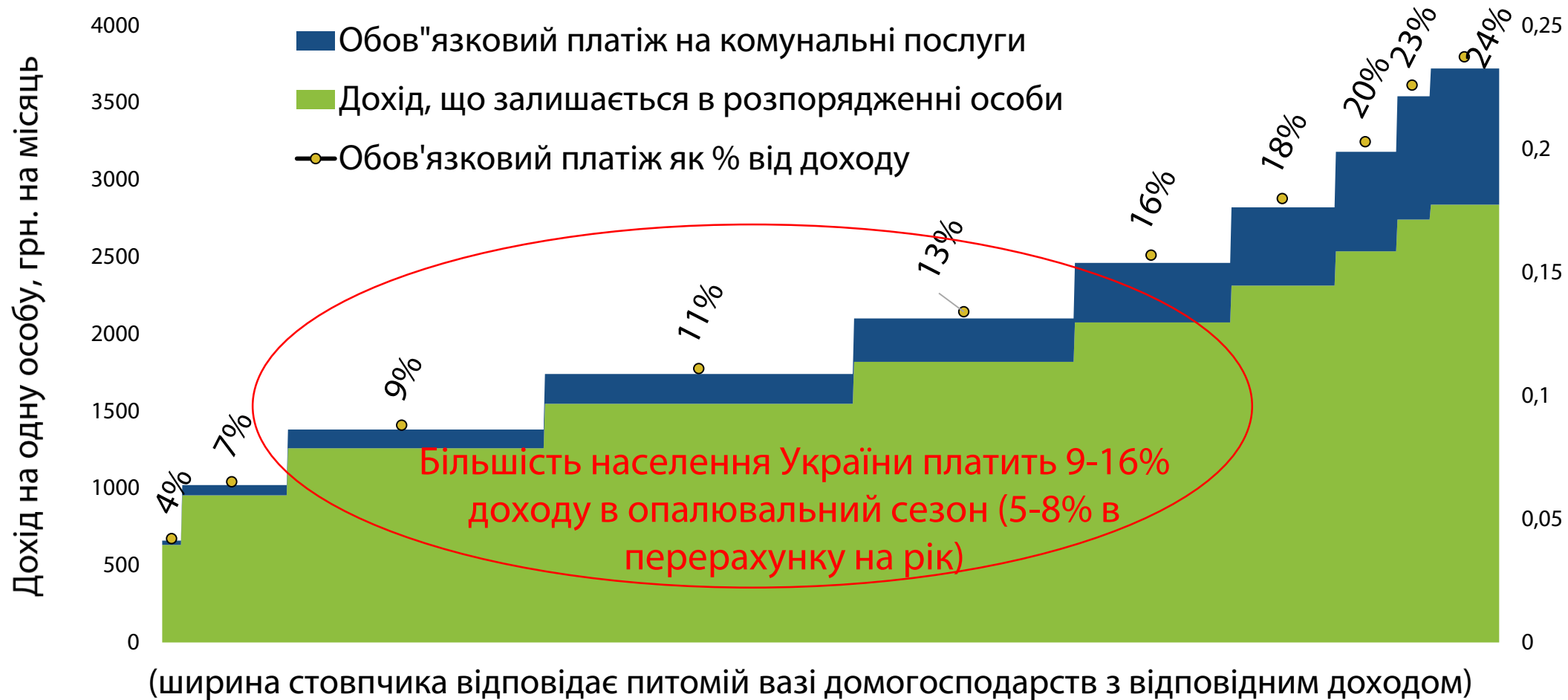
25%

10% найбільш бідних
лише **за е/е**
сплачували **10%**
доходів

Обов'язковий платіж в Україні наразі значно нижчий

Плата за ЖКП >10% доходу тільки у 27-30% «субсидіантів»

Джерело: Держстат, власні розрахунки

- Підвищити до 25% впродовж 2-3 років
- Інформувати д/г про планові підвищення показника заздалегідь

Субсидія vs Енергозбереження

або

Проїдання vs Інвестиції

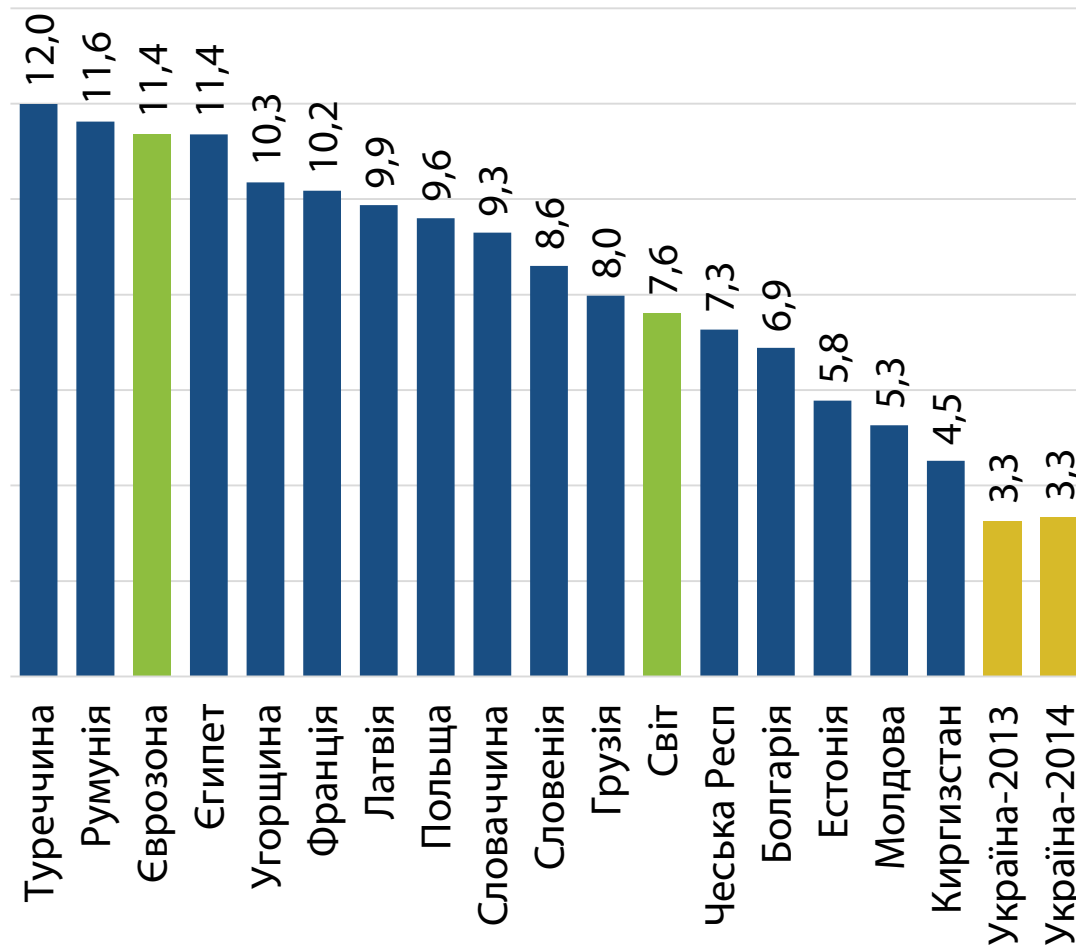

Енергоефективність

ВВП на одиницю використаної енергії

доларів США на кг н.е.

Енергоспоживання житловим фондом (кВт год. на 1 м²):
в Україні - 250 vs в ЄС - 120

Джерело: Держстат, власні розрахунки, Світовий банк

Стимули для енергозбереження:
монетизація субсидії
потужний стимул для д/г споживати менше ЖКП

Страхи:	Можливі рішення:
В бюджеті немає “живих” грошей	Монетизувати лише зекономлену частину субсидії Доручити МінФіну правильно сформулювати бюджет -17
Заборгованості зростуть	Неплатників виключати з системи субсидій
Нецільове використання	Дозволити монетизовану частину субсидії використовувати на власний розсуд

Стимули для енергозбереження: лічильники

потужний стимул для д/г споживати менше ЖКП

93%

53%

Публічність, публічність і публічність...

А також вибіркові обстеження місцевих відділень

'Очень похоже на геноцид пенсионеров ((

[С 1 июля отопление подорожает на 75-90%](#)"

Национальная комиссия, осуществляющая госрегулирование в сфере энергетики и коммунальных услуг (НКРЭКУ), повысила...

BIZ.NV.UA

...

*"а ты видел как оформляют субсидию? **Занимать очередь в 4 утра,** чтобы отстоять полдня и узнать от тетенки, которая считает всех пенсионеров ничем иным, как отребьем, что со вчерашнего дня порядок изменился и **нужно еще одну бумажку донести. И так раз в несколько месяцев. А за бумажками нужно ходить всей семьей,** и не важно, болен ли кто-то или ходить не может: нет бумажки - извините."*

Центр економічної стратегії (ЦЕС) – це незалежний центр досліджень державної політики, який було засновано в травні 2015 року.

Завдання ЦЕС – підтримка реформ в Україні задля досягнення стійкого економічного зростання.

Центр економічної стратегії не підтримує жодні політичні партії чи політичних лідерів.

Як покращити механізм субсидії на ЖКП

вул. Саксаганського, 36Д,
Київ, 01033, Україна
тел.: (044) 492-7970
office@ces.org.ua

www.ces.org.ua
facebook.com/cesukraine
twitter.com/ces_ukraine